

„Kocham i nienawidzę“

„PANNA JULIA“ Strindberga (wy-
sławiona przez Teatr Mały) należa-
ła kiedyś do teatru awangardowego i
obeszła wszystkie główne sceny europej-
skie. O samym Strindbergu czytamy w
programie bardzo serdeczne opinie róż-
nych twórców, od Shawa do Camusa i
od Manna do Cocteau, dające pojęcie o
tym, czym kiedyś był dla literatury
europejskiej ten szwedzki pisarz. Nie-
stety! Co z tego wszystkiego zostało?
Jeżeliby sądzić po „Pannie Julii“ — ułć.
Zupełnie nic. Ta sztuka wydaje się dziś
absolutnie martwym zabytkiem, w któ-
rym najwyżej można znaleźć elementy
dawnych smaczków literackich, odczy-
tać dla zabawy (bo ta tragedia, niestety,
chwilami nas mimo woli bawi) różne na-
turalizmy, modernizmy, „przybyszew-
szczyznę“. Mamy tu nieco programowej
brutalności i drastyczności, wywód o
dziedziczności cech psychicznych i roz-
woju ich wskutek warunków środowi-
ska, a dalej „odwieczną walkę dwu
płci“, nienawiść do mężczyzn, samo-
udrękę, opętanie „chucią“ i nawet hi-
pnotyzm. Hrabianka Julia, która prze-
spała się z lokajem i czyni z tego powo-

du tragedie, bo „upadła“ z człowiekiem
„niższej sfery“ i w ten sposób straciła
cześć i honor — nie może nas ani przez
chwilę wzruszyć. Stosunek Julii do Ja-
na opiera się na zasadzie „kocham cię
i nienawidzę“, ona sama nie wie czego
chce, a chwilami popada w stany psy-
chopatyczne.

Szukanie w tym wszystkim akcentów
społecznych, przeciwstawianie dwóch
klas wydaje się bardzo nie na miejscu.
Ten silny i pełen chęci wspinania się w
górze „syn ludu“ (tak mówi się w pro-
gramie o Janie) jest w istocie pospoli-
tym lotrzykiem. Nędzny lokajczyk jako
wyraziciel walki klas — to zbyt naiwne.

Tę zwietrzają i niepotrzebnie przypom-
niana sztukę reżyserowała IRENA GRY-
WIŃSKA, DANUTA GALLERT w roli Ju-
lii raz jeszcze dała dowód talentu. Mia-
ła wiele ładnych i dyskretnych zagrań
ale nie jej wina, że nie zdołała tej po-
staci nadać cech jakiegś wewnętrznej
prawdy, logikę i sensu. WACŁAW ZA-
DROZINSKI zagrał dość powierzchow-
nie i drętwo rolę lokaja Jana, TERESA
LIPOWSKA dała żywą sylwetkę służącej
Krystyny.